

100– lecie urodzin profesora Romualda Kolmana 1922-2016, patrona Konkursu IKAR JAKOŚCI

Kamienie milowe w dorobku twórcy kwalitologii w Polsce

17 czerwca 2022 roku minęła 100. rocznica urodzin śp. profesora dr. hab. inż. Romualda Kolmana, jednego z najczęściej przywoływanych twórców i krzewicieli Polskiej Szkoły Jakości. Jako podwładny i doktorant profesora w ostatnim, przypadającym na lata 90. XX wieku okresie jego pracy na Wydziale Mechanicznym Technologicznym w Politechnice Gdańskiej, miałem tę możliwość i szczęście, że mogłem zapoznać się z praktycznie całym dorobkiem naukowym jego życia. Dlatego też w związku z tą okrągłą rocznicą chciałem w dużym skrócie przedstawić najważniejsze jego osiągnięcia związane z kwalitologią – wiedzą o jakości, którą pioniersko systematycznie rozwijał i upowszechniał

W swoich wspomnieniach profesor wskazał kolejne kamienie milowe, które określiły jego ponad 40-letni dorobek w interdyscyplinarnej dyscyplinie naukowej opartej na jakości jako uniwersalnie ujętym przedmiocie badań. Pierwszym z nich była wydana w roku 1973 książka „Ilościowe określanie jakości” stanowiąca podstawę jego koncepcji kwantyfikacji jakości oraz metodyki z tym związanej. Jak sam wspominał, „był to swoisty kij w mrowi-

go i Techniki w roku 1974. W roku 1975 ówczesny redaktor naczelny czasopisma „Problemy Jakości” Hipolit Chojecki poświęcił cały numer 2 tego pisma zagadnieniom przedstawionym w tej monografii. Jako drugi kamień milowy w rozwoju kwalitologii można uznać zainicjowanie przez profesora w roku 1976 cyklu ogólnopolskich konferencji poświęconych temu zagadnieniu przy współpracy z Oddziałem NOT w Gdańsku. Konferencje te stanowiły forum wymiany myśli i osiągnięć naukowców i praktyków zainteresowanych problemami jakości. Ogółem było 11 konferencji (ostatnia w roku 1989), a ich efektem były 24 woluminy materiałów konferencyjnych. Jako ciekawostkę, szczególnie dla młodszego pokolenia, które nie doświadczyło skutków funkcjonowania centralnie sterowanej gospodarki socjalistycznej, warto przypomnieć fakt, że w pierwszym półroczu roku 1978 gdański dziennik „Głos Wybrzeża” rozpoczął druk

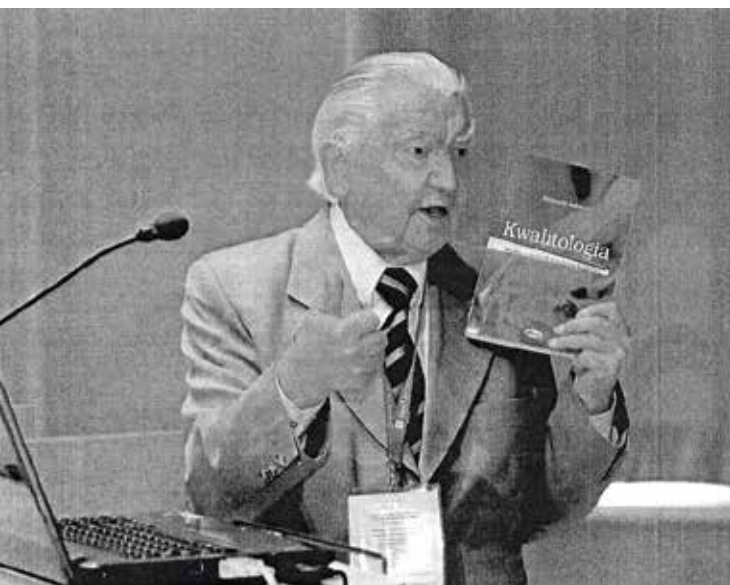
w sposób nawiązujący do potrzeb środowiska inżynierów reprezentujących różne obszary zastosowań wiedzy technicznej.

W ostatniej dekadzie XX wieku stopniowo zaczęło rozwijać się zainteresowanie profesora problematyką jakości życia. W tym kontekście jako kamienie milowe wskazać można dwie książki – „Jakość życia na co dzień” oraz „Przemiany w otaczającym świecie”, w których autor podjął próbę połączenia swoich wcześniejszych koncepcji dotyczących systematyki jakości z przemianami cywilizacyjnymi i zarządzaniem własnym życiem.

Jako kamień milowy stanowiący ukoronowanie swojej działalności, profesor wskazał monografię „Kwalitologia. Wiedza o różnych dziedzinach jakości”. Praca ta podsumowuje cały dorobek tego autora, wyznaczając jednocześnie nowe, ciekawe kierunki rozważań o jakości.

Ten krótki opis dokonań związanych z kwalitologią nie przedstawia oczywiście całości i różnorodności ogromnego dorobku profesora Romualda Kolmana – człowieka – legendy, którego wszyscy jego uczniowie pamiętają jako osobę ze wszech miar pomocną, dobrą i życzliwą. I w tym połączeniu – niestrudzonego poszukiwacza NOWEGO oraz wielkiej ludzkiej dobroci można znaleźć odpowiedź na pytanie, dlaczego tak wielu z nas, osób zajmujących się jakością, ze wzruszeniem stale wspomina tę postać. Jego pełne optymizmu słowa: „tak trzymaj”, będą mi zawsze towarzyszyły i podtrzymywały na duchu.

*Dr hab. inż. Piotr Grudowski, prof. PG
Kierownik Katedry Inżynierii Zarządzania i Jakości, Politechnika Gdańska*

Prof. Romuald Kolman, fot. archiwum prywatne

sko”, bo spowodował zarówno negatywne reakcje grupy oponentów, jak i zaciekawienie oraz pozytywne reakcje zwolenników, którzy poznali walory koncepcji i wykorzystali je w praktycznych zastosowaniach. Ta klasyczna dziś praca została wyróżniona Indywidualną Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższe-

cyklu „Rozmowy o jakości” artykułów profesora o najważniejszych zagadnieniach dotyczących gospodarczego znaczenia jakości. Kolejny, trzeci kamień milowy – zdaniem Romualda Kolmana – wiązał się z wydaniem w roku 1992 monografii „Inżynieria jakości”, w której przedstawiono problematykę jakości